Apreeli 17
1934
№ 89 (1105)
DEEDE-YDE KOTO!
Ceentersojuuziin, 19.

Gazar byriin proletaarnar, negedegtii

Bur-Mongoliin Ynen

BK(b) Namiin Bur-Mongoliin MK, BMASSRiin TGK ba Burprofsoveediin eder byriin oorgan

Ynieegyi baidaliigi kizaar dotor usadkaka tukai

BK(B) Namiin Zyyn Sibiir kizaariin komiteediin Biyroogiin ba kizaariin gyicedkomiin togtool

...biiin medeliin ynieegyi kol...niguudigi ynieetei b...ko ...nga çadaltai baidaligi elkiin ...nam ba zasagaas tabigdasan ...ligi tyrgen bejelyylkiin uça... BK (b) Namiin Kizgyicedkoo... togookoni:

Kolkooz byride ynieegyi ja...lligi usadkaka gesen tesebuqi ...n yzekiin tula, kizaariin bykii ...nuudta, Çitiin nazo... Bur...goliin respyyblikiin aimaguud... ...miisanuudigi emkidke... Ko...iin tyryylegçede aimag rajoo...diin gyicedkomiin tyryyleg...gi, geşyydeni ... ...n seetianuudigi bujuu ...ogçodigi, ...gi, MTS tyyrin ... ...siin naçalnig...udiigi bujuu ...ogçodiigi to...o.

Rajoonuudiin komi...anuud kolkooznuudta tesəb zokioon ...kadaa iime zyilnyyydees ynde...:

Kolkoozniguudiigi ynieetei ...oko jabadaida ynen sedkelees ...elmeriledeg idebkitei ba kol...iin zeeride ynen sedkelees ...adag ken bykinerge...ngujaa, ...koziin mer...to er...im er kan ...g ba kabariin tarilgiin beled...ba tyynigi enge...ke kedel...ide bejee sainaar kamalsan ...kozniguudta tus...a bolgeed, ...er kolkooznig udaarniguud ...şiin eelzeende o...o.

Kolkoozi...n y...edtei ba zeeri...nen sedkelees bişe ka...şi ke...kandagçadta, too...rnuudta, ...i kesegtedigi ynieetei bolgo... tukai tusalamza egtekegyi.

...kolkoozniguudigi ynieetei ...okodoo, tere aimin abasan ...e juu ali tugalaa sainaar kar...çadaka erte baidaltaigi delgyyl...eke. Kerbee, abasan malaa baidaljar rangaza, ...eberii...gei baibalni ekogyi.

...ieeti bolgodoson kolkooz...bol tere ab...san malai si...jike bolgezo, ...yikiin tu...tuskai caaktan ujalga tugaaka ...ol.

Ynieegyi kolkoozniguudiigi ynieetei bolgozo tusalka zuuraa, kizaariin gyicedkom ba kizkomiin zygees gargagdasan „ynieegyi kol...kozniguudiigi kubiiin medeliin eme tugaltai bolgoko jabadalda tusalka tukai 1933 onii Ogtiabriin 25 nii togtooliin josoor kamtalag...dasan eberte tomo maltai aad. yn...ieegyi ba kolkooziin yiledberi bo...lon zeeride ynen sedkelees kan...dadag kolkoozniguudta kamta'ag...dasan malaas (Ynkee, gunzan, eme tugai) keregleg...deke jo...oi tocto maligi ynieegyi kolkoozni...guudiin kubiin mal bolgon ekii...gi aimag rajoonuudiin komiisa...nuudta zebşeeke,

Kamtalagdasan yker ygei aad, eberte tomo maliin tovaarai feer...metei urid baisan komuunanuudta tere kolkoozno tavaariin feermiin maltas kolkooziin zeeride ynen sedkelees kandadag ynieegyi kol...kozniguudta eke tukai bodomzel...kiigi men rajoonuudiin komiisa...nuudta zebşeeke. Zygeer tere kol...kooznotavaariin feermiin kedel...meriigi kangaka ba maligi oloşo...ruulka jabadalda tasaldal bolko ygel ba men feermiin az...kain açag olzodo tasaldal tokioldoko ygei kemzeegeer kiigdeke joso...toi.

Kamtalagdasan malaas ba zarim jaaka argagyi tusagaar şaltagaan tai baibalni kolkoozno-tovaariin feermees egteze bolko maliin na...sigi todorkoilkodoo kamtalagda...san maliin baiguulaltiin jonkii telebiigi ebdeke ygei josiigi erke bişe ket ...ri bolgoko josotoi.

Ynieegyi kolkooznig uudta kam...talagdasan malaas ba zarim jaaka argagyi tusagaar şaltagaantai bai...balni kolkoozno tavaariin feermees mal ekedee, erkim kolkooznig udaarnigta ynice, gunzan ynice eke. Busa ynen sedkelees kedel...meriledeg kolkoozniguudta eme tugal eke.

4) Kamtalagdasan malaas ba kolkoozno tavaariin feermees kol...kozniguudta egteke maligi bol...omoor cengeer avanca eegçe, cengiiri kolkoozniguudiin 1934 onii olzo urgaciigi kubaakada aza[1] tu ederiin olzoos daraza abka. Kerbee jaaka argagyi tusagaar şil...tagaantai bolboini 1934 ba 1935 onuudta subariuulan telyylke.

5) Urid baisan komuunanuudta eberte tomo maliini bygede kamtal...agdasan begeed, kerbee tere kol...kooznig bol komuunada orokodoo ynieegee kamtalsan aad, eeree ton ynen sedkelees kolkooziin yi...ledberi ba zeeride kandadag bai...balni, tere kolkooznigta ynice bu juu tereedyi ynice telebəri ygei...geer egtene.

Burmongoliin respyybliikiin zyyn aimaguudta kubiiin medeliin eber te tomo malgyi aad, ynen sedke...lees kedelmeriledeg kolkoozniguudta 2 tolgoi eberte tomo mal egçe bolko. menee nege tolgoi eberte tomo maltaiç baisan kolkoozniguudta nege tolgoi ne men egçe bolko.

6) Ynieegyi baidaliigi usadkaka tukai aimag rajoonuudiin komiisa...nuudaar yzegdeze bataiagdasan tesəb bol Kizaariin GazariinYprav...leeniin batalsan koino bejelyyle...gdeke josotoi.

Enyyn tukai bykii beledkeliin kedelmeri aimag rajoonuudiin komiisanuudiin zygees kolkoozuu...diin tesebyydiigi yzeke zokiooko ba enyyn tukai Kizaariin emkitei nebtere...eke kedelmeriinvyd bol Mai sariin 20 kyrter gyicedkegde...ke josotoi.

Batalagdasan tesebiin josoor eg...teke josotoi malnuudigi kabariin tarilgiin dyyrgesen darui Mai sariin 20 aas tyyni 10 kyrter eke Zygeer tere kolkooziin tarilgiin çanar ba men ynice bajuu eme tugal egte...keer tomilogdood baisan kolkoo...znig byriin kerzerge çanartaigaar tarilga engergeseniigi karaada abalcaka.

BK(b) Namiin Kizkomiin
Sekretaar M. RAAZYMOV

Kizaariin Gyisedkoomiin tyryy
legçe Pakoomov

Kolkoozniguud ynieetei bolbo

...rl. Ydiin somonii Ka...rtain ...(b) N iin XVII du...e kara... kolkooz bol ynie...gyi kol...niguudigi ynieetei bolgoko ...nam ba zasa...iin ...riin ...asan togtooligi niite kolkoo...uudiin dunda oiguulza, kol...iin azal deere kedelzə bai...gaa kolkoozniguud cem 100 kubi ynieetei bolzo, çanga çadaltai bolkiin zamda oroson baina.

Ɵmçiin medeliin ynieed cem baira ba tezeeleer 100 kubi kan...gagdasan. Gadna niiceed olon yni...eedni terezə too tolgoini oloşor...zo ekilbe.

Byke kolkoozniguud bol em...çiin medeliin ynieetei bolko ja...badaliin aça tusiigi medeze aza baidalaa batu bekieer emkidkeze negen bolşoviig kolkooz bolkiin tula erçemtei temeceze baina.

Bişe kolkooznuud zişee abagtii!

Gr. Çimediin

Udaarnig Cerenii urina

Korl. Açangiin somonii „Te...liin çimeg" kolkooziin er udaarnig Zigmed ...Ce...gegçe bol ynieegyi kolkooz...diigi ynieetei bolgoko tukai ...ba zasagiin gazariin garga...san togtooligi ton sainaar oil...good bodoto kereg deereni bee iyylze, çanga çadaltai bolkiigi ermelzen eerin idebkieer nege burnutai ynieetei bolzo çadaba. Cerenii gegçe bol biçe kolkoozniguudiigi meriiceede urina.

Kolkooznig udaarniguud bol Cerenii gegçees zeşee abça, oiriin cagaa emçiin mendeliin ynieetei bologtii.

„fynceg"

...giin Baanka 30.300 tekerigiin orondo 3900 tek zeelilbe

...a. Ɵmçiin me... ynieegyi ...kozniguudi... ...nam ba ... ...san togtool... ...ç, Agiin aimagiin ga...ta sag bol kedon kolkoozniguudiin ynieegyi ba... medee ygei baina. Men ...n baanka bol 30000 tekerig menge kolkoozni...guudta zeelilke tesebtei aad, arai 3900 tekerig zeelilsen azal.

Ene buzagai kanamzagyi jabada ...i ene geseer zogcooko josotoi.

Namiin komiteed kemzee abl

C.—

Kolkooniguud ynieegyi zangaaraa

...bagatai. Do... ...on ...ynieegyi kolkoo...niguudiigi ...ei bolgoko jabad... ...asuudal bolzo çanaagyi ...iilte kolkoozniguud bol tyy...març udka çanartaigi medee ...aina.

...onii soveed da namiin yyr ...ene asuudaligi cisnodog ygei, „eeree bytekede" naidaad, jamarç ciigoltiin ba niitiin kedelmeri kii...deg ygei baina.

Tus somonii „Arbizal" kolkoozto 8 geşyyd, „Bata azal" kolkoozto 12 geşyyd ynieetei bolzon, bişe geşyyd ynieegyi suuna. Enyyn tus Tarbagatain nam—komsomooliin ba niitiin emkinyyd josotoi anka...ral tabiza, oiriin cagaa ynieegyi kolkoozniguudiigi ynieetei bolgoko keregtei.

Kedee biçegçe.

Myzein kedelmeriçenii zebləən dyyrbe

...YYTSK, 10 (TASS) Irkyy ko ...kizaariin ba Krasnojaarsk..., Çi...ede-Yde, Troisksaavsk me...onuudiin kamtarsan myzein ...eriçenil zebleen bolzo dyyr...be.

Tus zebleen bol kizaar oronigi şinzeleke jabadalda çukala asuudal nuuciigi zebşen şidkeze Salengiin ba Alairiin aimaguudi myzeinyy...diigi eecze, tyyndee zaeeri cugbo...ka kedelmeriigi jabuulza tyyniig[1] ulasiin ynete zeeri deere to...loz... narin sainaar kadagalan baikiigi tuskai kemzee abkiigi temdeglen louuj...

Şine urislamziigi kendeteigeer ugtaza baina

Şine urislamziigi koto dotor taraaza baisanii tyryysiin ederiin medee.

Deede Yde kotiin azalçadiin dunda taraagdaka josotoi 2006300 tekerigiin urislamza apreeliin 16-nii eder zebken 837380 tekerigte taraagdaza tesebiin 41.7% gyi cedkegdesen baina.

Ene urislamza taraaka jabadalda kotiin dotorki aza yiledberiiin ba zurgaanuudaas tyryyn jabaza baigçad bolbol Buriaad Mongol ulasiin yiledberiin ebleliin soveed urislamza taraaka tesebni 7718 tekerigiin baiван aad tesebee 7721 tekerigiin bolgozo ilyybçilen dyyrgebe. Kotiin kedelmeriçediin tebiin kopiratiiv 34220 tekerigiin urislamza taraaka tesebtei baisnaa 31775 tekerigiinkiigi taraagaad baina.

Tyynees gadna basa urislamza taraaka jabadalda kozomdozo jabagçadiigi kelbel:

1. Şpirtiin zavood odoo kyrter medee kyrgeegyi.

2. Sovnoorgtybtoorg zebken 2200 tekerigiinkiigi taraaba.

3. MODONII ZAVOOD—16627 tekerigiinkiigi taraaka baisanaa, jerdee 600 tekerigiinkiigi taraaba.

4. Şiliin Zavood 198026 tekerigiinkiigi taraaka josotoi aad zebken 39730 tekerigiinkiigi taraaba.

5. Kirpiisiin zavood odoo kyrter medeegee eruulcaagyi.

Meelikombinaad-taraaka josotoi ni 146228 tekerigiiu, begeed taraasani 50255 tek.

7. Kleebstroi—taraaka josotoini 112000 tekerigiin begeed taraasani 18545 tekerigiin baina.

Enyyn deerees medekede koto dotoriin emkinyyd uul urislamziigi taraaka jabadalda jamarç beledkel ygei baikiin deeree ekin eder teni cutuugaa zasaza çadaagyi, bolşoviig teempe abaagyi baina.

Urislamza taraaka jabuulgiigi oiliin 1-2 konogto ogtolon eceslekiin tula temeceke.

KILIIN CA

Çan Kai zakiralt

Tokico 13(TASS)., ci" soninii medeecek Çi bol Zyyntende ka literatuuriigi kuiaar zakiralta gargaza 25 150 neretei literatuu taba. Enyyniigi Gom kain komiteedto egş sen baina. Tus literat kini kitadiin jikeken roomanguud bolno. ratuurnuudiin dunda ietariin uranzokioolç liigi orşuulsan ba r sin debternyydiin o zai.

Fraanci şiistanu zebsegz

PARIIZ, 13(TAA tiin" medeeceкeni, „Beerlin Kaalrye geze firme bol Pa geze firmiigi 1500 buunii somo kudald radkasan biçeg biçe Germaaniin firme b nacionaal—social ist ciin faşiistannudiin badaldaç kezeedeeç medeecelcebe.

Bolgaar muniist gi kada

VEENE, 10 (TA (Bolgaari) komuniis çe negçesen baina. liica alısan geze m Miitiviigi kadagalka çenii zagsaal bolbo meren daiçaldaka y delmeriçen aluulza san baina.

Japooni ceernyy karta bain

BEIPIN 13 (TAS den ederyydte Jap oficeernyyd Çakar, bijaagiin adag teişe jabaza baina. Eden diin tuiliin çukala s gazaruudlai „tanilc toi jabaza baisan g

Unşalgiin ger kaaltatai

Korl. Dunda kodenii somon dotor gegeereliin kedelmeri tuiliin. sula nege unşalgiin ger bii bolbоç, kolkoziin gazaa kaaltatai baina.

Arig ceb eriin baidal ton sula uçaraas eldeb kaldabarita ebeçen delgerçe baina. Kolkoziin dunda ulaan bulan bii bolbоç, ketelberi ygei deerees men umtaza ekilbe. Syyliin yjede ogtolon zogsood baina.

Nutagiin somonii soveed ba namiin emki bol iime baidaliigi medeze baiza jamarç sanalaa ta bina ygei, enyyn tus zokiko gazarni sunalaa tabigtii.

MS. BB.

OLON NƟKƟDTƟ

2 sara dotor negen udaa garadag „Erdem ba çazan" geze sedkyyliin negen dugaar keblelees garaba.

Yneni: sedkyyl bykenii 50 mөn. 1 ziliin 3 tөk

Uul sedkyyl burkangyiçyyd ba debkiten bygede zakiza unşagtii. Tus sedkyyliigi zakikadaa aimagiin pooştiin tasaguudaar zakiza bolno.

ODOO KOITO MƟSƟN DALAI DEERE ÇILIYYSKINTENII LAAGIR GEZE BAIKA

BK(в) Namiin TK—STAALINDA *SSSR-iin AKS*—MOOLOTOVTO

Şmidtiin ekspidiicede jabalcagçag ba usanda şingesen „Çiliyyskin" parokoodiin komaandiigi kamagaalan abka jabadalda tusa kyrgeke zasagiin gazariin komiisa bol çiliyyskinteniigi abarka kedelmeriee dyyrgeed BK(b) Namiin TK ba SSSR—iin Aradiin Komissaariin soveedto raaporta kyrgebe.

Çiliyyskinteniigi kamagaalan abka jabadal bol manai Soveediin aviaaciin egeel jike baatarlig zorig gargaza oroldosonі azal.

Soveediin samalioodoor, dyreşel teges, baatarliq zorigto, manai ulasiin keregte ami bejee kairalalgyi egçe oroldon jabagça Soveediin pilootnuud bol mesen dalain genetiin ajuuliigi daban ilasan baina. Tere mesen deere baisan zuugaad şudarguu Çiliyyskinteni kediideç jamarç, minuutada amiaa aldakaa baisaniini kamagaalan kuurai gazarta gargaza abasan baina. Kapitaliis oronii koito mesen dalain şinzelegçe R. Larsei, Sveerdryd gegçed bol, samalioodiin açaar mesen deere baisan kynyydiigi kamagaalan abka jabadaliigi iteгeegyi baigaasan

Soveediin aviaaca ilaa. Manai kynyyd, manai maşiinaar jabaza, manai aviaaciin teekniikiin kemzeenii ba tyynii niiseltiin çanarіin erkim sainiigi karuulba Tedener bol tuiliin iike aluultai gazaruudaar ami bejee kairagyi jabaza, samolioodudni kyrke gesen gazartaa kyrçe, eesediingee şine zorilgiigi amzaltataigaar dyvrgeze çadaa

Bykedelekein azalçan arad bol, Çykootskiin dalain butaran baisan ajuulta mesen deere baigça baatarliguudiigi jaaza bainaab geze keden olon ederiin torşo dotor azıglın karaza baisan baina. Şmiidtiin laagiraas abtaza baisan radioo medeecelees medekede, tende baisan soveediin poltaarniguudiin zorig, ern kitei ba erkim zuran tai bolon bol şoviig josonii ereikeg baisaniin, cem medegdeze baisan.

E kitei ba zaramtai baisani boi tedenii amiiigi abarka jabadaliigi kangasan ba mon tyynii açaar tedenerte gadanaas tusa kyrge e jabadalda taramzatai erke baidal tekeere deze egtesen baina.

Çiliyyskinteniigi kamagaalka komisiin kedelmeriin tyryyçiin alkam bol, tere gazar deereni tendekiilni kamag bykii zyilnyydiigi kereglekiin tula ketelberilegçediigi emkidkeke josotoi baisan. Çykootskiin ergi deere tuskai troiko bii bolgozo tyynii tyryylegçede nek Petroovliigi (alıvaegmor pytiin koito milsiin stanciin naçaalnig) tomilzo, tere troikiin ketelberleer yellinde Lavreentiin byyktede, koito milsede baisan samolioduud (samoliood I—Y), ANT—48 geze kojor samoliood, Y—2 geze nege samolioоduudiigi cugluulan emkidkeze, mөn tyynçelen nokoinuudiigi kelleze kooroondiin traansporta bii bolgood tyygeer masiiniin şataka zyilba kyniil ideke juumiigi zeelgesen baina.

Gebeçgancakan tendekiilni resyyrsiigi cugluulaad laagiriinkidiigi bultiini kamagaalan abça kyçekyregdekegyi bilzai. Tukede zasagiin gazariin komiisa bol, Petropaavlovskaas „Staalingraad" geze pa okoodoor 2 kengen samoliood, Vladivostoogoos „Smoliasк" geze parokodoor 5 samoliood ba „Soveed" geze parokoodoor Boolotov bi Szet goorodiin samolioduudiigi abaaçuulsan. Tyynees gadna, Kabarovskaas pilootuud Vodopjanov, Doronin ba galışev in zoloodolgoor 3 samoliood abaçag casan baina.

Zasagiin komiisa bol Komçaatka ba Alas Dorno

kizaaraas Çykootkiin dalai teşebeliin kyikende niiseze oçokoni ton berteşeeltei baisan tulaani tyynii Aliaaskaas jabuulka bolzoi. Enyynii uçaraa zasagiin gazariin komiis bol nek. Yşakoovilgi (tus komiisiin Vankareemdeki itegemzete) Ameerika ilgeesen baina. Lioodçiguud Sliidnicev ba Livaneevski gegçed bol Ameerikaas kudaldan abasan kojor maşiinaar Vankareemda jiresen baina.

Enyynçelen laagiriinkidiigi abar kiin zorilgoor ergi deere baisan 4 samoliood deere eşee 17 samoliood ilgeesen baigaa. Gebeç eldeb janziin şaltagaanuudaar bultadaa laagiriinkiniigi abalganda kedelmerilçen ygei, jerdee 7 samoliood kedelsen baina. (Lioodçiguud Liaapideevski, Livaaneevski, Kamaanin, Moolokov,, Doroonin, Vodopjaakov, Slipnieev jababa). Edener bol byke laagiriigi cem deereni kamagaalan abasan baina.

Tedenii kalaa bolgon koito zygte dirzaabliiin otriaad jabuulsan ba mөn tedende tuslaktiin tula Şmiidtiin laagirta aguu jike kyçetei mөsө ebdegçe iidokool „Kraasin" gedegiigi Atlantiin dalaigaar damzuulan ilgeegdee. Tere iidokootoi Baltiin zavoodiin erkim udaarniguud oçolcobo. Mөn mөse ebdegçe „Liidke" geze paroood bol zasabarida oruulagdaad, tyynii udaa laagirt ilgeegdeke geze beledkeze baigaasan. Tere bol Çykootskiin dalai uruu garçа oçoko baisan.

Vankareemiin gubiiin ergide jamarç samolioodiigi kylieen buulgaza çadakaar aerodroom tekeerегdeed baigaa. Basa ende radiootaanca baiguulagdaad, şataka zyil kiasiin ba binziin acaragdaad ideke kool kynese dutamag ygei, ba baika baira belen baiba.

Koito mөsөn dalain ergideki radioogiin kedelmeriiigi sainaar zasan tabiza jireseniini açaar ekilsen ederees koişo eder byriin raadiookarilcaa ton komiisiin zygees abça bykii kemzeenyydte Şmiidtiin laagirinkid jike kanamzatai baisan.

Gadna Çykootski dalain ergieer suuza baigaa arad zon bol Çiliyyskinteniigi abarka jabadalda mөn nileen kyçe gargan tuslalcasaniini temdegleke josotoi baina. Tedener bol samolioodiin bauka gazar aerodroom tekeerke jabadalda kaluun tusa kyrgesen baina. (Casa arilga ba basa kedelmer). Edener bol aikabtar jike kyiten cagta tuslaba.

Samolooduud Vankareem teeşe jabaa. Liapideevskiin baatareg zorigto niiselgiin syyleer samolioоduud udaa daraa bejebejee dagan niiseze mөsөn dalain deegyyr oçoson baina.

Kamaaniniі zvinoo bol Kamçaatkiin keke ergees niisen keden jike kada taigiigi daban Anadiiriin kizaariin kyn amitan ygei gubiigi algasan Vankareem kyrçei, Edenii merligi mesken Vodopijanov Doroonin ba Galbişev Kaaaarovskaas garaa. Kemzeegyi jike şurgan, salkin, yrgelziin manan casanii unalgan dunduur Vodopijaanov ba Doroonin bol Anadiriin gubiigi nebteren gara Vankareemda kyrçe jiresen baina şuu.

Apreeliiin 7 nii ederees ekilen salkin zogsozo, agaariin baidal nomogon aali bolzo, enyynees esilen laagiriinkidaa abkiin telee şiidkekiі kedelmeri jabuulza ekilegdebe. Niiseze iresen Soveediin lioodçiguud Kamaanin, Moolokoo ba Slipnieev bol ankan taban kyniigi (apreeliiin 7-do) udaani 22 kyniigi (10 da), 35 kyniigi (11-de)—tyyn dotoroo ekspediicinig Şmiidtiigi garga baina.

Apreeliiin 12, 13- Vodopijaanov ba D tedener bol mөsen diigi kuurai gazarta gesen ba ebeçen Ş kiin Noom kotodo

Apreeliiin 13—da usanda unasaar e bolood baikada yleed daisan syyl gargaza ababa. E ekspidiiciin naçaa tere zuura dyyrgez Bobroov kapitaan syyliin yje boltoı Kerenkeel gegçe baina.

Apreeliiin 13-da geer yyllinde 45 k desen baina.

Ynete açaanuu pliоonko baisan de nii" samarça jab tedenii laagiriin b keblen abtaba. Şin zebsegyyd paroko agaariin ba mөsөnii deglen abça bai an ni cem kuurai gazar

Odoo Çiliyyskinte koito mөsөn datai d

Çiliyyskinteniigi abkiin kedelmeri dy

Zasagiin gazarii tyryylegçe—

Komiisiin geşyyd

Ynşliikt Ja

Rorologço redaagtor

Бурглавлит